నన్ను క్షమించు కన్నా!

జి.ఆర్. మహర్షి

ప్రియమైన కన్నా!

ఈ రోజు నువ్వు నన్నొక ప్రశ్న అడిగావు దానికి సమాధానమే ఈ ఉత్తరం. నీ ప్రశ్నలో న్యాయముంది బహుశా ప్రతి మధ్యతరగతి తండ్రీ తన బిడ్డలనుంచి ఏదో ఒకరోజు ఈ ప్రశ్న ఎదుర్కోక తప్పదేమో!

నువ్వు మంచి మార్కులతో పాసయ్యావు. అయినా నువ్వు కోరిన కోర్సులో సీటురాలేదు. తక్కువ మార్కులొచ్చిన నీ మిత్రులు డొనేషన్లు కట్టి చదువుతున్నారు. ఆ దుఃఖంలో నువ్వు నన్ను ప్రశ్నించావు.

"నువ్వు డబ్బెందుకు సంపాదించలేదు నాన్నా?" అని నిలదీశావు.

ఇపుడు నేనుచెప్తున్నది నా ఒక్కడి కథ కాదు. మన వూరి రైతులందరిదీ.

మా నాయన నాకు పదెకరాల భూమిని ఇచ్చాడు. అది బంగారం పండే నేలని అందరూ అనేవాళ్ళు. మీ అమ్మ బంగారాన్నంతా ఆ భూమి మింగేసింది.

వానదేవుడు బలే పిసినారి. చినుకు విదిల్చేవాడు కాదు.

మన వూరి భూములకు కాలువనీళ్లు వస్తాయని మా నాయన కాలం నుంచి అంటూనే వున్నారు.

"నా బతుకంతా వానకోసం ఎదురు చూడటానికే సరిపోయింది. మబ్బులవైపు ఎంత ఆశగా చూసేవాన్నంటే, చూసి చూసి నాకళ్లలో నీళ్లొచ్చేవి. అందుకే నాకు చత్వారం వచ్చుంటుంది. అవి జాలిలేని మబ్బులు. వాటి గుండెల్లో కొంచెం కూడా తడిలేదు. మాది ఎండిపోయిన కాలం. నువ్వు అదృష్టవంతుడివి. కాలువ నీళ్లతో మారాజులాగా సేద్యం చేసుకుంటావు" అనేవాడు మా నాయన.

జీవితమంతా కాలువకోసం కలవరించాడు మా నాయన. ఆయన నాలుగుమాటలు మాట్లాడితే ఒకమాట కాలువగురించే అయివుండేది.

ప్రతివిషయాన్ని కాలువతో ముడిపెట్టి మాట్లాడేవాడు.

'ఇంటిని రిపేరు చేయించుకుందాం నాయనా' అని నేనంటే.

"ఎందుకురా తొక్కులాడుతావు. కొంచెం నిదానంగా వుండు. కాలువ నీళ్లు రానివ్వు. మాంచి మిద్దె కట్టుకుందాం" అనేవాడు.

కాలువ నీళ్లొస్తే సంవత్సరానికి ఎన్ని పంటలు వేయాల్నో అంచనాలు వేసేవాడు. వరిలో ఏరకం నాటితే బాగుంటుందోనని అందరిని సలహాలు అడిగేవాడు.

"బంగారు కడ్డీలు బియ్యమైతే బ్రహ్మాండంగా వుంటాయి. నోట్లోపెట్టుకుంటే నమిలే పవ్విలేకుండ కరిగిపోతాయి. పండ్లులేకపోయినా బాధలేదు. రాగిసంకటి తినితిని ప్రాణం రోసిపోయింది. కాలువనీళ్లొస్తే రోజూవరన్నమే"

"ఎకరాకు ఎన్నిమూటలు వడ్లొస్తాయి? నాటే రకాన్ని బట్టీ, కష్టాన్ని బట్టివుంటుందిలే. ఇంటి వాడకానికి కనీసం పదిమూటలు అవసరం. పదిసరిపోవేమో! పన్నెండు వేసుకుందాం. రైతు ఇంటికి నలుగురు వచ్చిపోయే వాళ్లుంటారు. అయినా కొనిన బియ్యమైతే చూసుకొని వాడుకుంటం. పండిన బియ్యమేకదా, ఒకసేరు అటో ఇటో!"

"కాలువొస్తే శనొదిలిపోతుంది. ఇప్పటిమాదిరి అమాసకి, పున్నానికినాలుగుముక్కలు మాంసం వండుకొని. గోక్కిగోక్కి తినే దరిద్రముండదు. వారానికి రెండు కోళ్లు కోసుకొని తినొచ్చు. మెత్తటి ముక్కల్ని నూనెలో వేయించుకొని తింటూ వుంటే నాసామిరంగా, ఇంద్రభోగమంటే అదేకదా!"

ఇలావుండేది ఆయన ధోరణి.

ఆయన మంచం మీద కొనప్రాణంతో వున్నప్పుడు, నన్ను దగ్గరికి పిలిచి "నీళ్లు" అన్నాడు తులసి తీర్థాన్ని నోటి దగ్గరికి తీసుకెళ్లాను. నా చెయ్యిని తోసేసి "కాలువ నీళ్లు వచ్చాయా?" గొణిగాడు.

రాలేదన్నాను. ఆ మాటతో ఆయన ప్రాణం పోయింది.

రాజకీయనాయకులకు కాలువ ఒక ఆయుధం. దాని గురించి చెప్పిచెప్పి మమ్మల్ని వూరించేవాళ్లు. ట్రాక్టర్లలో, లారీల్లో మమ్మల్ని తోలుకొని వెళ్లి ధర్నాలు, వూరేగింపులు చేయించారు. మమ్మల్ని వీధుల్లోకి లాగి కేకలు వేయించిన వాళ్లందరికీ అధికారం వచ్చింది. ఇప్పుడు వాళ్లు మంత్రిపదవులకోసం కొట్టుకుంటున్నారు.

కాలువకోసం ఎదురుచూసి చూసి రైతులు కార్చిన కన్నీళ్లన్నీ ఒకచోట కలిపి వుంటే అటువంటి కాలువలు రెండైవుండేవి.

కాలువంటే ఒక ఎండమావి అంతే!

వానదేవుడు కన్ను తెరిస్తే ధరలు మోసం చేసేవి. విత్తనం వేసేటప్పుడు వేరు శెనగకి మంచి రేటుండేది. విత్తనాలు విత్తి, రూపాయలు ఏరుకోవచ్చని ఆశపడేవాళ్లం.

పంటచేతికొచ్చేసరికి ధర పాతాళంలో వుండేది. కల్లంనుంచి చెనిక్కాయ మూటలతో ఇంటికొచ్చేసరికి, పెళ్లాం బిడ్డలకంటే ముందు అప్పులోళ్లు ఎదురొచ్చేవారు. ఇంట్లో కూటినీళ్లు మెతుకులు తాగినా అప్పులోళ్లదగ్గిర మాత్రం మానం కాపాడుకోవాలికదా! పంటను అయినకాడికి అమ్మేవాళ్లం. రైతుల దగ్గర పంటంతా అయిపోయేసరికి ధర ధగధగమని మెరిసేది.

కష్టపడిన ప్రాణాలు ఉసూరుమనేవి. వ్యాపారస్తుల ఇంట్లో బంగారుపొగలేచేది.

ప్రతి ఏడూ ఇదే పరిస్థితి. ఒకసారి పంట బిడ్డలాగా ఎదికొచ్చింది అందరమూ గుండెలనిండా గాలి పీల్చుకున్నాం. రెండేళ్లు పంటలు లేకున్నా బతకొచ్చనుకున్నాం. సంతోషపడినంతసేపు నిలవలేదది. పంటకు తెగులొచ్చింది. అప్పులు చేసి మందులుకొట్టాం. పంటపోయి అప్పు మిగిలింది. తరువాత తెలిసింది. మేము కొట్టినవి కల్తీమందులని!

రైతు పరిస్థితి మూగెద్దుకంటే అన్యాయం. ఎద్దుకి కోపమొస్తే కొమ్ముతోనైనా పొడుస్తుంది.

మనకు జత ఎద్దులుండేవని నీకు తెలుసు. ఈ భూమండలాన్నంతా దున్నేశక్తి వుండేది వాటికి. ఒక సంఘటన గుర్తుందా? అప్పుడు నీకు తొమ్మిది పదేళ్లు వయసు. ఒకరోజు నా ఎదురుగా ఎద్దుల్ని చెలకోలతో కొట్టావు. నా ప్రాణం గిలగిలలాడింది. 'మూగజీవాలను కొట్టకూడదు నాయనా' అని మంచిగా చెప్పాను. నువ్వు వినలేదు. మరో దెబ్బవేశావు. నీ చేతిలోని చెలకోలాను లాక్కొని నీ వీపుమీద ఒక్కటి పీకాను. వాతతేలింది. మీ అమ్మ పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చింది.

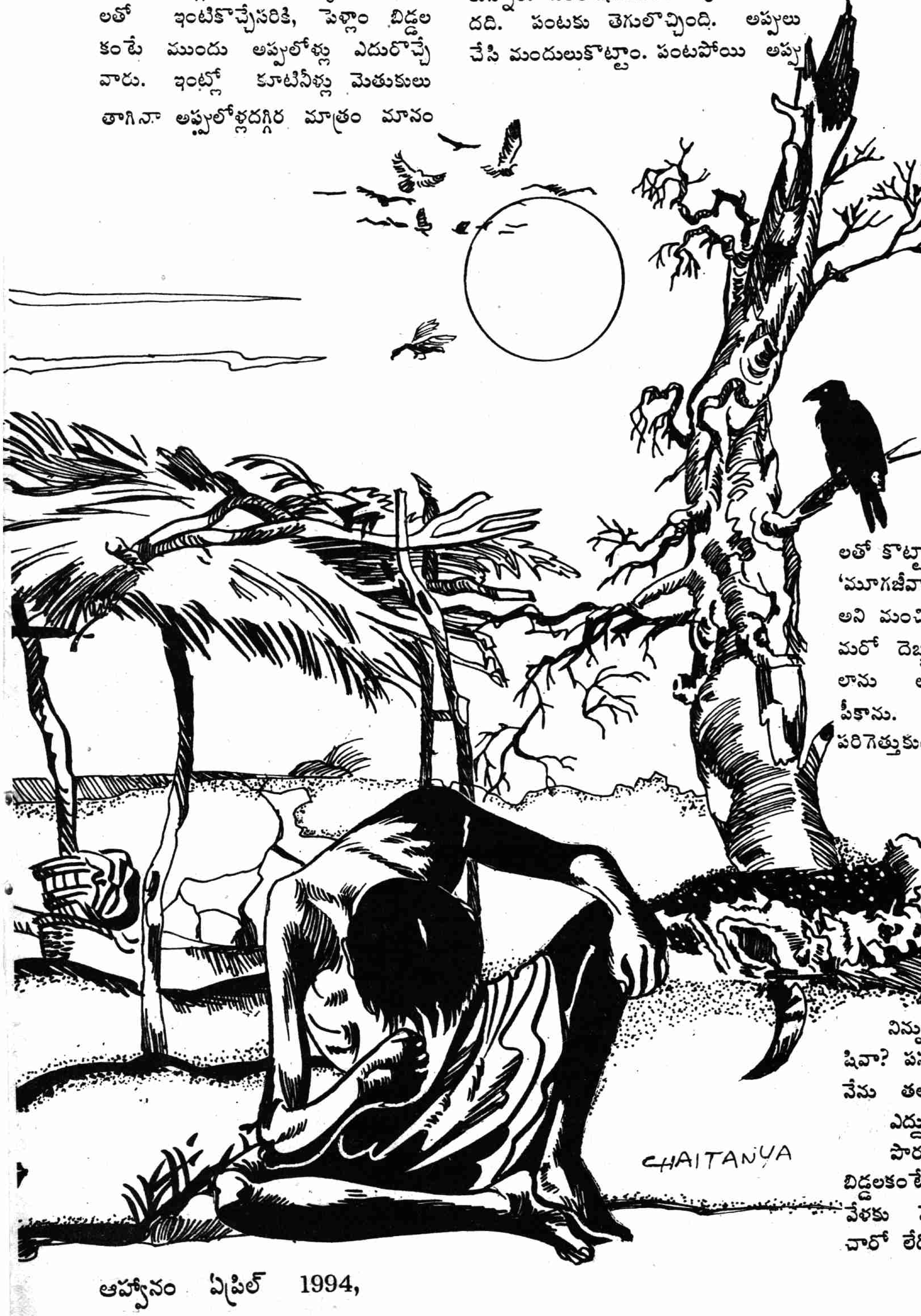

బలహీనుల్ని, పేదవారిని దోచుకోవడమే చదువుల యొక్క అంతిమలక్ష్యంగా మారినప్పుడు ఈ చదువులకు కొంచెం కూడా అర్థం లేదు.

నిన్ను వాటేసుకొని "నువ్వు మనిషివా? పసరానివా?" అని నన్ను తిట్టింది. నేను తలవంచుకొని వెళ్లిపోయాను.

ఎద్దులంటే నాకు ప్రాణం!

పొరుగూళ్లకు పోయినపుడు, పెళ్లాం బిడ్డలకంటే ఎక్కువగా ఎద్దులే గుర్తొచ్చేవి. వేళకు మేతవేశారోలేదో? కుడితి తాగించారో లేదో? ఇవే ఆలోచనలే. బస్సుదిగిన

డబ్బుంటే మరింత చదువు చదువుంటే మరింత డబ్బు ఇదొక సూత్రం. ఎదుటి మనిషి దుఃఖాన్ని అర్థం చేసుకొనే శక్తి ఈ చదువులకుందా?

తరువాత ఇంట్లోకంటే ముందు ఎద్దుల కొట్టంలోకి వెళ్లేవాన్ని.

రెండేళ్లకిందట వూర్లో కరువొచ్చింది. మేతనేది కనిపించకుండ పోయింది. వూర్లో ఎద్దులన్నీ ఎముకలపోగులయ్యాయి. చాలా మంది తమ పశువులను కసాయోళ్లకి అమ్ముకున్నారు. నేను అమ్మలేదు. నా ఎద్దుల్ని బతికించుకునేదానికి భూమ్మీద ఇంత మేతను దేవుడు మిగల్చకపోతాడా అని వాటిని తోలుకొని కొండలన్నీ తిరిగాను. ఇంత గడ్డి కనపడితే బంగారంలాగా కొసుకొచ్చాను.

ఆ సమయంలో నీ దగ్గరనుంచి ఉత్తరం వచ్చింది. ఇంటర్మీడియెట్ పరీక్ష ఫీజులకీ, పుస్తకాలకీ డబ్బులు కావాలని రాశావు. విషం తాగాలన్నా నా చేతిలో పైసాలేదు. అప్పుపుట్టదు. గుండెను రాయి చేసుకొని ఎద్దుల్ని తీసుకొని బయులు దేరాను. కసాయి సాయిబు చేతిలో ఎదుల పగ్గాల్ని పెట్టాను. ధర అడగలేదు. బేరం చేయలేదు. మాట్లేడేశక్తిలేదు. మాట్లాడితే వెక్కివెక్కి ఏడుస్తానని భయం.

నిన్ను జమిందారుల బిడ్డలాగా పెంచలేకపోవచ్చు. కాని రైతు బిడ్డ మాదిరి పెంచడానికి, నేనూ, మీ అమ్మకూలివాళ్లమయ్యాం. ఎర్రటి ఎండలో మట్టితట్టలు మోశాం.

నువ్వు సెలవలకి ఇంటికొచ్చినపుడు టవున్లోవుండి చదువుకోకుండా ఇంటికెందుకు వస్తావని అరిచేవాన్ని. నువ్వు వెళ్లేవరకూ తరుముకునేవాన్ని. ఇంటి పరిస్థితులు నీకు తెలియడం నాకిష్టంలేదు.

నీ కోసం మేము చాలా కష్టాలు పడ్డామని చెప్పడం నా ఉద్దేశం కాదు. పిల్లలకోసం కష్టపడటంలో తల్లితండ్రులకి ఆనందముంది.

మన పొరుగూళ్లో హైస్కూల్ వుండటంలో నేనూ కూడా పదవతరగతి వరకూ చదువుకున్నాను. ప్రయత్నం చేసివుంటే ఆరోజుల్లో నాకు ఏదో ఒక ఉద్యోగం వచ్చుండేది. కాని నాకు ఇష్టంలేదు. నేను భూమిని నమ్ముకొని బతికేవాన్ని సేద్యంనాకల.

పెద్దలు ఒకమాట అనేవారు "చిన్నడబ్బులుంటే చిల్లరఅంగడి పెట్టుకో. ఎక్కువ డబ్బులుంటే మండీవ్యాపారం చేసుకో. ఇంకా ఎక్కువ డబ్బులుంటే ఆడపిల్లనికను" అని చెప్పేవారు.

కాని నా దగ్గర డబ్బులులేకపోయినా ఆడపిల్లని కన్నాను. మీ అక్క పెళ్లి చేయాల్సివచ్చింది. ఆమెకోసం ఐదుఎకరాల భూమిని అమ్మాను. నా ప్రియమైన బిడ్డని, భూమిని ఒకేసారి పరాయివాళ్ల చేతిలో పెట్టాను.

నిజానికి నాకంటే ఎక్కువకష్టంచేసిన వ్యక్తి మీ అమ్మ కోడికంటే ముందే లేచేది. గొడ్డుకంటే అన్యాయంగా కష్టంచేసేది. ఆమె ఎంత ఒద్దికగా సంసారాన్ని సాకిందంటే, దారిలో నడిచేటప్పుడు కంపపుల్ల కాలికి గుచ్చుకుంటే, ఆపుల్లను పీకిపారెయకుండా ఇంటికి తీసుకొచ్చేది. కాలి బాధలెక్కచేయకుండా, పొయ్యిలోకి ఒక పుల్లవచ్చిచేరిందని తృప్తిపడేది.

ఆమెకిప్పుడు ఆరోగ్యంబాగాలేదు. అయినా ఆరోగ్యంగా వున్నట్టు నటిస్తూవుంది. ఆమెకి ఏ జబ్బూలేదని నేను కూడా చెపుతున్నాను. డాక్టర్ల దగ్గరకి వెళ్లి పరీక్షలు చేయించాలంటే భయం. వేలరూపాయలు ఖర్చవుతాయని అంటారేమోనని భయం. రోగం గురించి తెలుసుకొని నయం చేయించుకోలేకపోవడం కంటే తెలుసుకోకుండావుండటమే అదృష్టం.

నువ్వు బాగా చదువుకొని గొప్పవాడివి కావాలని నాకేవేవో ఆశలుండేవి. కాని ఇప్పుడిప్పుడే ఈ చదువులమీద నాకు భ్రమలు తొలగి పోతున్నాయి.

డబ్బుంటే మరింత చదువు. చదువుంటే మరింత డబ్బు. ఇదొకసూత్రం.

ఎదుటిమనిషి దుఃఖాన్ని అర్థం చేసుకునే శక్తి ఈ చదువులకుందా?

మన రంగయ్య మామ తెలుసు కదా, బండితోలుకొని బతుకుతాడు. పాపం వాడికి ఒకటే ఆయాసం. బండిలాగే ఎద్దులకంటె వాడే ఎక్కువగసపోస్తున్నాడు. వాడిని టవున్లో గవర్నమెంట్ ఆస్పత్రికి పిలుచుకొని పోయాను. డాక్టరు ఏవేవోరోగాల పేర్లు చెప్పాడు మా కర్థంకాలేదు. తరువాత రెండువందలు లంచమడిగాడు. ఇది మాత్రం అర్థమయ్యింది.

రంగయ్యమామ డాక్టర్ని ఎగాదిగా చూసి, నన్ను బయటికి తీసుకొచ్చి "రెండువందలకి ఎన్ని కోళ్లొస్తాయిరా?" అని అడిగాడు.

కోడికి, డాక్టర్కి ఏమి సంబంధమో నాకు అర్థంకాలేదు. అయినా నాలుగైదు కోళ్లు వస్తాయని చెప్పాను.

"ఆరునెలలనుంచి, కోడిమాంసం తినాలని ప్రాణం తనకలాడుతావున్నా, డబ్బుల్లేక నోరు కుట్టుకొని బతకతావుండాను. రెండువందలు డాక్టర్కు ఇచ్చేదానికంటే, ఇంటికి పోయి కోడికోసుకొని తినేది మేలుకదా! పోతే రోగం పోతుంది. లేదంటే ప్రాణంపోతుంది. అయినా కోడి మాంసం తినిన తరువాత ప్రాణం పోతేనేం?" అన్నాడు.

సరే, ఆ సంగతి వదిలెయ్యి . బలహీనుల్ని పేదవారిని దోచుకోవడమే చదువుల యొక్క అంతిమలక్ష్యంగా మారినపుడు ఈ చదువులకు కొంచెం కూడా అర్థంలేదు.

నాకు ఆయుష్షు పెంచమని దేవున్ని ఎప్పుడూ మొక్కుకుంటూవుంటాను. నాకేమైనా జరిగితే అప్పులు నీ నెత్తిన పడతాయి. ఆ భారాన్ని నువ్వు మోయలేవు. అప్పులు తీర్చడానికైనా నేను బతికుండాలి. నీ మనసు బాధపెడితే నన్ను క్షమించు కన్నా!

—O—

అంతర్జాతీయ ఖ్యాతి నార్జించుకొన్న తెలుగు కథ ఈనాడు వ్యాపార విలువలకు బలైపోతున్నదని, మంచి కథలకు కొరత ఏర్పడుతున్నదని కథకులు, కథా వేదికల వారూ గొడవ పెట్టేస్తున్నారు. నిజమే కావచ్చు కానీ, కథకులు ఆర్థిక ప్రలోభాలకు, అర్థంలేని ప్రచారకాంక్షకు అమ్ముడుపోకుండా తమ నిజాయితీని నిలుపుకుంటూ సమాజం పట్ల ఆర్తితో, అవగాహనతో రాసే కథకుల కథలకు 'ఆహ్వానం' పలికే పత్రికలు లేకపోలేదనే విషయం ముందు గుర్తించి, ఇటువంటి పత్రికలకు తమ సహకారం అందించటం ద్వారా తమ వంతు బాధ్యతను నిర్వర్తించమని కోరుతున్నాం.

—ఎడిటర్